

ת"פ 33476/07/20 - מדינת ישראל נגד אליה חתן

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 33476-07-20 מדינת ישראל נ' חתן

בפני כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל
נגד

הנאשם

אליה חתן

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת התפרצות לדירה, לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין) ובעבירת גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בין התאריכים 7.8.19 - 8.8.19 התפרץ הנאשם לבית המתלוננים באופן שפתח באמצעות חפץ חד דלת הזזה המקשרת בין החצר לבית, נכנס לדירה ובהמשך פתח את דלתות חדרי השינה בקומה העליונה שהיו נעולות. הנאשם גנב מבית המתלוננים מכשיר טלפון נייד ו"רכוש רב". כן צוין בכתב האישום המתוקן כי באותם המועדים התרחשו כניסות נוספות לבית המתלוננים על ידי אנשים שזהותם אינה ידועה למאשימה.

תסקיר שירות המבחן

2. שירות המבחן הגיש שלושה תסקירים בעניינו של הנאשם בהם פורטו בהרחבה נסיבות חייו ומטעמים של צנעת הפרט לא אפרט יתר על המידה את הדברים (ע"א 6356/20 פלוני נ' מדינת ישראל (21.10.2021)). בתמצית ייאמר כי הנאשם רווק כבן 22, נעדר עבר פלילי, מתגורר בבית הוריו ואינו עובד לפרנסתו. הנאשם התקשה במהלך השנים להשתלב במסגרות חינוכיות, התגייס לצבא אך הוא מוגדר כיום כעריק. ביחס לביצוע העבירות התקשה הנאשם לקבל אחריות על מעשיו ולהביע אמפטיה כלפי המתלוננים, נטה לצמצם מחומרתם וטען שביצע את העבירה להשגת רווח כספי בשל מצוקה כלכלית. שירות המבחן סבר שלנאשם נזקקות טיפולית, בין היתר בנושא התמכרויות, אך בתחילה לא שיתף הנאשם פעולה ושירות המבחן נמנע אפוא מהמלצה טיפולית בעניינו. עם זאת, בהמשך, הסכים הנאשם להשתלב בהליך טיפולי ואף מסר בדיקות שהעידו על ניקיון מסמים, אך התקשה לשתף פעולה ונהג בחשדות וחוסר אמון כלפי גורמי הטיפול. ההערכה הייתה כי השתלבותו בטיפול מבוססת על רצונו לקדם את ההליך המשפטי והוחלט לכן על סיום הטיפול.

טיעוני הצדדים לעונש והראיות

3. ב"כ המאשימה הגיש טיעון כתוב בו הודגשו נסיבות האירוע, חומרת המעשים, הערכים המוגנים שנפגעו וכן הושלם טיעון בעל פה. ביחס למתחם הענישה הפנתה המאשימה לפסיקה ועתרה לקביעת מתחם הנע בין 18 חודשי מאסר בפועל ועד 36 חודשי מאסר בפועל. ביחס לעונש הראוי נטען כי מהתסקירים עולה שהנאשם אינו משתף פעולה, מצמצם מחומרת המעשים ושירות המבחן התרשם מרמת סיכון בלתי מבוטלת. ברמה האופרטיבית עתרה המאשימה לעונש מאסר למשך 20 חודשים, לצד מאסר מותנה, קנס והתחייבות. כאן המקום לציין כי המאשימה לא עתרה להטלת פיצוי שכן הנאשם פיצה את המתלוננים, מיזמתו, בסכום של ₪ 53,000 עוד טרם שלב הטיעונים לעונש.

4. ב"כ הנאשם עתר לקביעת מתחם הנע בין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל. נטען כי מדובר בנאשם צעיר, ללא עבר פלילי, וכי מאז ביצוע העבירות חלפו למעלה משלוש שנים בהן לא הסתבך בשנית. הסנגור הפנה לנסיבות חייו של הנאשם, כפי שפורטו בתסקירי שירות המבחן וטען כי מדובר באירוע בודד שאינו מעיד על דפוסי התנהגות עבריינים. כן נטען שהנאשם שומר על ניקיון מסמים והוא מצוי כיום במקום אחר בחייו ומכאן שכליאתו עלולה לגרום לרגרסיה במצבו. ההגנה הדגישה עוד שהנאשם פעל לפצות את המתלוננים בסכום לא מבוטל (ענ/1) ובסיכום הדברים ביקשה להסתפק בעונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

5. הנאשם בדברו האחרון הביע צער על מעשיו, ציין כי מזה כחצי שנה אינו משתמש בסמים ולא שב להסתבך בפלילים. כן סיפר שכיום הוא עובד לפרנסתו וביקש להקל בעונשו.

דין והכרעה

קביעת מתחם הענישה

6. פריצה לדירת מגורים פוגעת בקניינים של הבעלים. כמו כן גורמת היא לפגיעה קשה בשלוות רוחו, בפרטיותו ובזכותו של בעל הדירה לחוש בטוח בביתו - מבצרו (ע"פ 7453/08 **מדינת ישראל נ' אואזנה** (31.12.2008)). כן, ראו:

"עבירות ההתפרצות והגניבה, הפכו, למרבה הצער, לנפוצות במחוזותינו, הן פוגעות ברכושו של הציבור, מערערות קשות את תחושת ביטחונו, ומנפצות לרסיסים את התפיסה לפיה ביתו של אדם הוא מבצרו. בית משפט זה עמד, לא פעם, על כך שחומרתן של העבירות, לצד נפיצותה של התופעה, מצריכות נקיטת יד קשה עם העבריינים" (רע"פ 398/14 **טל בן משה ערג' נ' מדינת ישראל** (16.03.2014))

ראו גם: רע"פ 4789/22 **פלוני נ' מדינת ישראל** (20.7.2022):

"עבירת ההתפרצות מערערת את תחושת הביטחון האישי של כל אדם, כאשר הפורץ נכנס בעזות מצח לדירה שאינה שלו, במטרה לבצע עבירה. באותה העת, קניינו, פרטיותו

וכבודו של בעל הדירה נפגעים, כאשר הוא נוכח לדעת כי אפילו ביתו - אינו מבצרו ... יודגש, עבירת ההתפרצות למקום מגורים אינה עבירת "רכוש" גרידא - אף שגם בכך אין להקל ראש, כי אם פגיעה בלב חירותו של כל אדם ואזרח הנגרמת כאשר אדם זר חודר ברגל גסה לדל"ת אמותיו. מאותה העת, חרדה אוחזת בבעל הדירה העולה על יצועו, בידועו כי אף בביתו שלו, בחדרו ובמיטתו - אינו מוגן. במקרים אלו נדרשת ענישה הולמת ומרתיעה בדמות עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, נוכח הפגיעה הגואה ברחובות ישראל בכלל, ובאזור הנגב בפרט. כך נדרש כדי להגביר את תחושת הביטחון במרחב הציבורי והאישי".

7. מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם ביצע לבדו את המעשה. אין ללמוד ממנו שהאירוע התרחש עת נכחו הבעלים בדירה, או שהסיכוי לכך היה משמעותי. באירוע נגנב טלפון חכם וכן רכוש אותו הגדירו הצדדים בהסדר הטיעון כ"רב" מבלי לפרט את טיבו או שווי. בצד דברים אלו יצוין שהנאשם פעל לפצות את המתלוננים בסכום של 53,000 ₪ שכבר שולמו וכי הוסכם שסכום זה מהווה פיצוי בגין מלוא הנזק שנגרם באירוע (ענ/1).

8. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של פריצה לדירה מחמירה ובית המשפט העליון קבע לא אחת כי יש לנקוט יד קשה כלפי המבצעים עבירות אלו (רע"פ 689/20 **גבאי נ' מדינת ישראל** (28.1.2020); רע"פ 512/22 **חאלד דגמש נ' מדינת ישראל** (23.3.2022)). כן צוין שעבירות אלו הפכו "למכת מדינה, למקור דאגה וטרזניה לאזרחים רבים ולפגיעה בתחושת ביטחונם" (רע"פ 1708/08 **לוי נ' מדינת ישראל** (21.2.2008)). לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוהגת ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים: רע"פ 4789/22 **פלוני נ' מדינת ישראל** (20.7.2022), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות התפרצות לדירה וגניבה ונגזרו עליו 14 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. במקרה זה, התפרץ הנאשם לדירה בשעת לילה מאוחרת, כאשר הבעלים מצויים בבית, וגנב מספר פריטים ביניהם טלפון נייד ושעונים. בית משפט השלום קבע כי המתחם נע בין 13 חודשי מאסר בפועל ועד 29 חודשי מאסר ובית המשפט העליון הדגיש כי העונש הולם את חומרת המעשים וכי "אף לו היה נגזר על המבקש עונש חמור יותר - לא היה מקום להקל בעונשו"; רע"פ 6607/21 **אמיר חסון נ' מדינת ישראל** (21.10.2021), בו נידון עניינו של נאשם שביחד עם אחרים התפרץ לדירת המתלוננים בשתי הזדמנויות וגנב כספת ובה מעל לחצי מיליון שקלים, דרכונים ומפתחות. בית משפט השלום גזר על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות מטעמי שיקום ואילו בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו לעשרה חודשי מאסר; רע"פ 689/20 **גבאי נ' מדינת ישראל** (28.1.2020), בו הוטלו על נאשם 12 חודשי מאסר בפועל בגין פריצה לדירה שבוצעה בדרך של שבירת סורגי חלון וגניבה של תכשיטים בשווי 6,000 ₪. בית המשפט העליון ציין שהעונש אינו מחמיר יתר על המידה ודחה את בקשתו למתן רשות ערעור; רע"פ 512/22 **חאלד דגמש נ' מדינת ישראל** (23.3.2022), בו הוטלו על נאשם בעל עבר פלילי 20 חודשי מאסר בפועל והפעלת מאסר על תנאי (כך שסה"כ הוטלו עליו 27 חודשי מאסר) בגין פריצה לדירה שבוצעה בשעת לילה מאוחרת באמצעות מפתח מותאם; רע"פ 1857/21 **חאלד עיד נ' מדינת ישראל** (17.3.2021), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות התפרצות לדירה וניסיון גניבה ונידון ל-10 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. הנאשם במקרה זה היה נעדר עבר פלילי ושירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו בשל סירובו ליטול חלק בהליך טיפולי; רע"פ 3058/18 **אביב רחמילוב נ' מדינת ישראל** (23.4.2018) בו הוטלו על נאשם שפרץ לדירה וגנב ממנה כספת, 14 חודשי מאסר תוך שנקבע מתחם הנע בין 12 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר; רע"פ 8637/14 **עבאסי נ' מדינת ישראל** (13.01.2015), בו הורשע נאשם בשני אירועים של התפרצויות לדירות וגניבות. בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין 10 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר וגזר על הנאשם עונש של 16 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בערעור הוקל עונשו של הנאשם ל-12 חודשי

מאסר, ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחתה.

9. לאור כל זאת אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירות, בנסיבות ביצוען, נע בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 30 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

10. קביעת עונשו של הנאשם מציבה קושי לא מבוטל. מחד גיסא, אין להקל ראש בחומרת מעשיו ובהיעדר נסיבות חריגות, מתבקשת הטלת עונש מאסר משמעותי. מאידך גיסא, לא ניתן להתעלם מנתונו האישי של הנאשם, מחלופי הזמן, מהיעדר עבירות נוספות ומהפיצוי ששולם. אקדים ואציין כי בסופו של יום ראיתי לחרוג ממתחם הענישה ולהימנע מכליאת הנאשם. אנמק מסקנתי להלן.

11. כידוע, בהתאם לסעיף 40ד' לחוק העונשין, רשאי בית המשפט לחרוג לקולה ממתחם הענישה שקבע, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". בעניין זה נקבע כי "במקרים קודמים שבהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכויי השיקום במסגרת סעיף 40ד לחוק העונשין הובאו בחשבון, בין היתר, השיקולים המרכזיים הבאים: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה... מבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א)" (ע"פ 6637/17 אליזבת קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018), פסקאות 23-25 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז) כן ראו רע"פ 7683/13 דוד פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014).

12. הנאשם שלפני הוא צעיר כבן 22 כיום, ואת העבירה עבר בהיותו כבן 19. זו הסתבכותו הראשונה עם החוק. הוא הודה בהזדמנות הראשונה לאחר תיקון האישום ופעל לפצות את המתלוננים בסכום משמעותי וזאת אגב הסכם במסגרתו אישרו המתלוננים שהפיצוי מביא את הפרשה לסיומה. מאז האירוע חלפו כשלוש שנים וחצי ולא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים. כמו כן בהתאם לדיווח של גורמי הטיפול הנאשם נקי מסמים מזה תקופה. דעתי היא שנתונים אלו מלמדים על סיכויי שיקום ממשיים באופן המצדיק חריגה ממתחם הענישה, כך שהנאשם לא ייכלא אלא יתאפשר לו לשאת בעונשו בדרך של עבודות שירות.

13. אכן, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית ואולם אינני סבור שיש להסיק מכך בהכרח שלא קיימים סיכויי שיקום המצדיקים הימנעות מכליאה. שירות המבחן הוא הגוף האחראי על שיקום נאשמים. הוא משמש כידו הארוכה של בית המשפט ומובן שלעמדתו משקל ממשי לצורך גזירת הדין. עם זאת, כפי שצוין לעיל קיימים במקרה זה צבר נתונים המטים את הכף לעבר מסקנה בדבר קיומם של סיכויי שיקום ובכלל זה הגיל הצעיר; העבר הנקי; ניקיון מסמים תקופה לא מבוטלת; היעדר תיקים נוספים למרות חלופי זמן ניכר; והפיצוי המשמעותי ששולם. בעניין אחרון זה אציין כי לא בכל יום זוכה בית המשפט לראות נאשם המפצה את קורבנותיו טרם מתן גזר הדין, לא כל שכן בסכום משמעותי. לדידי יש לראות בכל אלו כמלמדים על סיכויים ממשיים לכך שהנאשם מבקש לחזור למוטב וכי האירוע הוא בבחינת מעידה חד פעמית שאינה מלמדת על ההמשך.

14. זאת ועוד, כפי שצוין לעיל, דעתי היא שיש לחרוג ממתחם הענישה בצורה מתונה בלבד ובאופן שתימנע כליאת הנאשם, אך עדין יוטל עליו עונש מוחשי משמעותי. אזכיר שעונש מאסר בכליאה הוא עונש קשה וכואב. נלוות לו השפעות הרסניות וסבל רב לנאשם, הן מבחינה פיזית והן מבחינה חברתית וכלכלית. הדברים יפים במיוחד לנאשם צעיר שלא שהה במאסר מעולם (להשפעותיו השליליות של עונש מאסר ראו **דו"ח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים**, 2015 (המכונה "דו"ח ועדת דורנר"); כן ראו, בג"צ 1892/14 **האגודה לזכויות האדם בישראל ואח' נ' השר לבטחון פנים ואח'** (13.6.2017), פסקה קכו' לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין). משכך, עונש מאסר בכליאה אמור להיגזר על מי שהוא בעל דפוסי עבריינות מובהקים (ע"פ 4318-10-11 **מדינת ישראל נ' רפאלוב ואח'** (5.1.2012)), או שהעבירה שעבר אינה מאפשרת, בנסיבות העניין, ענישה שאינה כוללת כליאה. עניינו, כאמור, מאפשר ענישה שאינה כוללת כליאה וזאת מבלי לפגוע ביתר שיקולי הענישה ובכלל זה עקרון ההלימה.

15. סיכומו של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **8 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם יישא עונש זה בעבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה. ביום 13.3.23 יתייצב הנאשם במשרדי הממונה - יחידת ברקאי שלוחת צפון - סמוך למתחם כלא מגידו. מובהר לנאשם שעליו לבצע את העבודות לשביעות רצון הממונה וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע מנהלית את העבודות והוא יאלץ לשאת ביתרת התקופה בבית מאסר.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של שישה חודשים והתנאי שהוא שהנאשם לא יעבור בתוך שנתיים עבירה לפי סעיף 406 או 407 לחוק העונשין.

ג. קנס בסך 5,000 ₪. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים רצופים ושווים החל מיום 1.5.2023 ובכל אחד לחודש שאחריו. לא ישולם אחד או יותר מהתשלומים במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מידי.

את הסכום יש לשלם ישירות לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000**
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום)

הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

המזכירות תשלח את גזר הדין לממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, ח' אדר תשפ"ג, 01 מרץ 2023, במעמד הצדדים.